

2004:9

Motion av Ewa Samuelsson (kd) och Christopher Ödmann (mp) om frikommunsförsök för rättvisa inom barnomsorgen

Under de tre första åren av ett barns liv grundläggs dess känslomässiga trygghet. Därför är föräldrarna av central betydelse. I FN:s barnkonvention heter det: "...att familjen, såsom den grundläggande enheten i samhället och den naturliga miljön för alla dess medlemmars och särskilt för barnens utveckling och välfärd, bör ges nödvändigt skydd och bistånd så att den till fullo kan ta på sig sitt ansvar i samhället," samt "...att barnet, för att kunna uppnå en fullständig och harmonisk utveckling av sin personlighet, bör växa upp i en familjemiljö, i en omgivning av lycka, kärlek och förståelse."

Vistelse på förskola kan tillföra många barn mycket gott, men åtskilliga barn behöver få tillbringa mer tid med sin egen familj för att i lugn och ro ta steget ut i världen i sin egen takt. Många föräldrar försöker dra ner på sin arbetstid, arbeta flexitid eller på andra sätt skapa mer tid för barnen. Men alltför många har inte ekonomiska och praktiska möjligheter att göra detta fast de ingenting hellre önskar.

Det är mot den bakgrunden som man ska se de framgångsrika namninsamlingar som under senare år har genomförts i ett flertal kommuner på initiativ av enskilda föräldrar. Kravet har handlat om att få till stånd kommunala folkomröstningar om att införa ett ekonomiskt alternativ för de föräldrar som själva vill sköta sin barnomsorg under småbarnsåren. I tre kommuner, Uppvidinge, Karlstad och Örkelljunga, har folkomröstningar redan ägt rum. I Uppvidinge röstade 78 procent av invånarna ja, i Karlstad 75 procent och i Örkelljunga 61,3 procent.

Namninsamlingarna är ett utlopp för den frustration som många föräldrar känner över att deras val av barnomsorg inte erkänns som bidragsberättigat av vare sig stat eller kommun. Utslaget i folkomröstningarna är ett mycket tydligt krav på större valfrihet för både enskilda och kommuner. Stockholmarna har ännu inte fått möjlighet att folkomrösta om barnomsorgen, men mycket tyder på att intresset för alternativ är stort även här.

Inte minst den stora efterfrågan på det vårdnadsbidrag som fanns i mitten av 1990-talet visar att många stockholmsföräldrar vill ha mer tid för sina små barn. 75 procent av småbarnsföräldrarna utnyttjade vårdnadsbidraget, många för att kunna minska arbetstiden. För några år sedan fanns också det som kallades för Stockholms-modellen. Den innebar att föräldrar fick en ekonomisk ersättning/timlön som gjorde det möjligt att turas om som dagbarnvårdare för egna och andras barn.

Ett dilemma är att kommunerna idag är bakbundna av den nuvarande lagstiftningen som inte tillåter att en kommun, utan stöd i lag eller författning, lämnar understöd till enskilda personer. Samtidigt finns den så kallade likställighetsprincipen som gäller för all kommunal verksamhet. Den innebär att alla kommuninvånare skall behandlas likvärdigt. Dessa två bestämmelser kolliderar med varandra.

Kristdemokraterna och miljöpartiet anser att det är rimligt att kommunerna ska kunna fördela sina egna medel på ett rättvist sätt så att det kommer alla barnfamiljer till del, oavsett vilken typ av barnomsorg föräldrarna valt för sina barn. Därför kräver våra partier i riksdagen att en försöksverksamhet med denna inriktning genomförs i några kommuner. Vi vill dessutom att Stockholms stad uppvaktar regeringen och dels påpekar betydelsen av en lagändring som gynnar valfrihet, dels att Stockholms stad får bli en av kommunerna i ett "frikommunsförsök".

Regeringens motivering till att tidigare avslå liknande förslag om frikommunsförsök har varit att det skulle äventyra den generella välfärden. Kristdemokraterna och miljöpartiet är av motsatt uppfattning. Generell välfärd ska definitionsmässigt omfatta alla. Om föräldrar får möjlighet att med hjälp av kommunala medel förlänga föräldraledigheten något eller några år, eller välja att anlita släktingar, grannar eller vänner för barnomsorgen, ger det en vinst för alla; för de direkt berörda föräldrarna därför att deras val respekteras, för övriga barn och föräldrar därför att trycket på småbarnsavdelningarna minskar och barngrupperna får bättre möjligheter att bli mindre.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. Stockholms stad uppvaktar regeringen och påpekar betydelsen av en lagändring som möjliggör en försöksverksamhet för några kommuner att fördela de kommunala medlen till barnomsorgen på ett sådant sätt att det kommer alla småbarnsföräldrar till del, oavsett omsorgsform, och därmed leder till ökad valfrihet

2. uppvakta regeringen med önskemål om att Stockholms stad får bli en av kommunerna i "frikommunsförsöket".

Stockholm den 8 mars 2004

Ewa Samuelsson

Christopher Ödman